

Retrat d'uns joves i d'una societat

Institut d'Estudis Socials de la Garrotxa (IDESGA).

Un cub de mil cares.

Diagnosi per a l'impuls de polítiques públiques de joventut a la Garrotxa. Consell Comarcal de la Garrotxa. Olot, 2007. 176 pàgines.

Fa més de 20 anys que el filòsof J. L. López Aranguren va deixar dit que la joventut retrata sempre, amb traços forts, la societat global. Per això aquesta mirada atenta, matisada, objectiva i còmplice alhora, als joves (nois i noies d'entre 15 i 29 anys) és també un retrat fidel de la societat garrotxina en general d'ara mateix.

Per construir aquest cub de tantes cares s'ha fet un treball intens i de primera mà: per conèixer una població que no arriba a les 10.000 persones s'han realitzat més de 600 enquestes, 40 entrevistes i 12 grups de discussió, que assegurin amb escreix la representativitat i la solidesa dels resultats obtinguts.

A grans trets, a través d'aquest estudi sabem que la societat garrotxina envella progressivament, al mateix temps que disminueix la seva població activa, fet que explica, almenys en part, el pes creixent –i la necessitat– dels joves d'origen estranger, o que un 56% dels joves d'entre 25 i 29 anys han deixat la llar familiar i que només un 30% d'aquesta franja d'edat viu amb parella.



Pel que fa a la formació, el nivell d'estudis és prou elevat i val la pena destacar el valor i el prestigi que ha assolit la formació professional a la comarca, fruit del treball ben fet des de fa una bona colla d'anys.

Significatives són també les dades relatives al temps de lleure, majoritàriament lligat al consum, a les drogues i als caps de setmana, mentre es van aprimant les associacions tradicionals en benefici de les colles més informals o esporàdiques. El desinterès pels afers polítics i per les preocupacions d'ordre espiritual o religiós confirma una tendència perfectament detectada i que alguna cosa deu tenir a veure amb la sensació de crisi que viu la societat catalana. L'estudi inclou també una denúncia explícita de les deficiències de mobilitat de la comarca, especialment pel que fa al transport públic, que qualifiquen de car, lent i insuficient: Catalunya no s'acaba a Barcelona, ni els únics que tenen dificultats

per moure's són els usuaris de rodalies, com semblaria que passa en escoltar ràdios i televisions nacionals.

La publicació que dona comptes de tot plegat és especialment acurada i atractiva. Una primera lectura es podria fer resseguint només les 17 pàgines de destacats; una segona, a través de les 18 pàgines de fotografies que volen sintetitzar les diferents problemàtiques. Valen la pena també els primers plans, primeríssims en alguns casos, de 16 joves garrotxins, sense comptar, és clar, els nombrosíssims gràfics i quadres estadístics.

Un estudi, en fi, que convida a la contemplació, a la lectura i, molt especialment, a l'acció.

Xavier Besalú



La història d'un poble

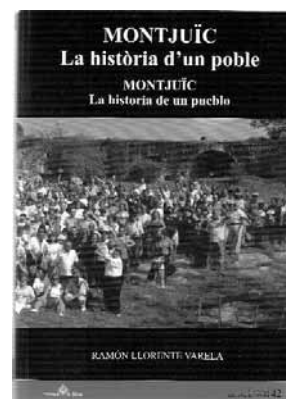
LLORENTE VARELA, Ramón.

Montjuïc.

La història d'un poble.

Ajuntament de Girona, 2007. 201 pàgines.

Ramón Llorente és un conegut advocat gironí, col·laborador habitual des de fa uns quants anys del *Diari de Girona*, que, de petit, entre 1958 i 1969, va viure amb els seus pares i germans al castell de Montjuïc, «un autèntic i



veritable poble», que va arribar a tenir més de 300 habitatges i més de 2.000 residents a mitjan dels anys 60 del segle passat.

Aquest llibre, «de memòries compartides, de vivències col·lectives», que no d'història, com remarca el mateix autor, es constitueix alhora en un acte de reconeixement contra l'oblit interessat i la desmemòria, i en una requisitòria pública que demana que la història oficial s'ocupi d'investigar i de documentar degudament aquest retall encara proper del passat, quan encara són nombrosos els testimonis vius, i que voldria també que la ciutat, la Girona d'avui amable i rica, universitària i turística, atractiva i florentina, assumís com a propi el llegat i la presència dels nuclis barraquistes de Montjuïc, del riu Ter, de les Pedreres i de Fontajau (els *albergues provisionales*), desconeguts i ignorats per les generacions joves i pels que només han

Assaig

ABELLÁN, Joan Anton: *L'escola a Banyoles: Segles IX-XX*. Banyoles / Girona: Ajuntament de Banyoles / Diputació de Girona, 2008, 156 p.

ASSO COLL, Salvador: *Biografia del mestre Josep Dalmáu Carles (Fundador de l'editorial Dalmáu Carles, Pla, SA, de Girona)*. Girona: Papers on Demand, 2008.

BARALDÉS, Marissa; COSTA, Bartomeu; COSTA, Josep Maria: *Una petjada per la Vall del Llierca*. Girona: Ajuntaments d'Argelaguer, Montagut i Oix, Sales de Llierca, Sant Jaume de Llierca i Tortellà, 2008.

BORRELL, Miquel: *Portes, panys i forrellats d'esglésies i ermites*. Girona: Diputació de Girona, 2008.

CLARA i RESPLANDIS, Josep: *La clau del regne: Girona, setges i mites*. Barcelona: Rafael Dalmau, 2008, 159 p.

CORNELLÀ, Josep: *Parlem de l'adolescència*. Girona: CCG Edicions, 2008.

DIVERSOS AUTORS: *Claudio Magris: Els llocs de l'escriptura*. Barcelona: Edicions de 1984, 2008.

DIVERSOS AUTORS: *Cuina volcànica*. Valls: Cossetània Edicions, 2008, 156 p.

FELIU LLANSA, Ponç: *En el temps de les fronteres*. Figueres: Brau Edicions, 2008.

FELIU LATORRE, Ponç: *Fauna urbana de Girona i rodalies*. Girona: CCG Edicions, 2008, 213 p.

FERRER i COSTA, Joan: *El Yidish: Historia y gramática de una lengua judía*. Girona: Universitat de Girona. Observatori de les Llengües d'Europa i de la Mediterrània, 2008, 198 p.

FERRUSOLA i DOMÈNECH, Xus: *Escultura: Tallers pràctics a partir de les escultures públiques de la ciutat de Girona*. Girona: Documenta Universitaria, 2008.

GENÍS, Maria Teresa [coord.]: *L'Albera: Memòria i terra*. Figueres: Consell Comarcal de l'Alt Empordà, 2008, 130 p.

conegut la Girona televisiva i de postal divulgada més recentment.

El llibre de Ramón Llorente, rigorosament bilingüe, s'obre amb un pròleg afectuós de l'alcalde i historiadora Anna Pagans, i consta de dues parts ben diferents: un primer recorregut documental i sentimental pel que va ser el «poble» de Montjuïc (d'unes 50 pàgines) i un «àlbum fotogràfic» (de més de 40 pàgines) que, més que il·lustrar, ensenya i dona cos a les persones, les xifres, els sentiments i els paisatges.

Les seves pàgines (fotografies i text) assenyalen ja alguns camins d'aquest pasat que ens cal historiar i fer visible. El paper de l'Església (capellans, seminaristes, missioners laïques...), per exemple, en uns anys de misèria civil i política; la funció acollidora i integradora de l'escola de Montjuïc (amb J. M. Ministrall al capdavant). Les condicions de vida, especialment dures i difícils, sense llum, ni aigua, ni telèfon, ni carretera, ni serveis de cap mena, quan «la ciutat de Girona era molt lluny del castell, en tots els sentits», i el teixit de relacions presidides per la germanor i la solidaritat, en un entorn de pobresa «però també de dignitat». El desgraciat paper de l'Ajuntament, que renuncià a comprar a l'exèrcit la muntanya de Montjuïc (1965)

per tal de facilitar-ne l'adquisició per part de F. de Vilallonga Rosell (1966), responsables uns i altre que ni els antics estadants de Montjuïc s'hi poguessin quedar a viure en unes condicions més favorables (com així es va poder fer a Torre Gironella), ni que la ciutat pogués gaudir d'un parc natural, que segurament és el que corresponia. A partir de 1966 s'inicià l'enderroc de les barraques i el real·lotjament dels seus habitants en diferents barris de la ciutat, que s'allargà fins al 1971.

Una iniciativa, aquest llibre, que hauria de marcar el punt de sortida d'un projecte que necessitem veure complet i que s'hauria d'abordar amb una certa urgència i des de diferents fronts.

Xavier Besalú



La recuperació d'un patrimoni local

LLINÀS i POL, J.; FORMIGA i BOSCH, J.; GASCONS i CLARÍ, N.

La capella del castell de Sant Iscle de Vidreres. Ajuntament de Vidreres. Vidreres, 2007. 107 pàgines.

Quan s'emprenen treballs arqueològics en un espai del patrimoni local, no sempre és fàcil que els resultats de les excavacions s'acabin publicant en un



volum d'aquestes característiques. Sovint oblidem que la recuperació d'un element patrimonial va més enllà de l'àmbit científic i que aquell espai, símbol cultural de la població, també té interès per als que hi habiten i per als que en poden gaudir en determinats moments de la seva vida.

En aquest cas, l'edició del llibre *La capella del castell de Sant Iscle de Vidreres* és un exemple de la unió dels resultats de les intervencions arqueològiques amb tota la informació que gira entorn del bé patrimonial. La publicació es divideix clarament en dues parts que, lluny de ser inconnexes, ens aporten informació del castell, i de la capella concretament, des de diverses disciplines de la història.

La primera part incorpora totes les dades de les intervencions arqueològiques. Ens apropa als resultats, però també al procés de treball que ha seguit l'equip. Malgrat que aporta tota la informació tècnica imprescindible per poder comprendre les